

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Международна дейност</i>	2
<i>Изкуство, думи...</i>	3
<i>Съобщения</i>	6
<i>Съобщения, предстоящо</i>	8
<i>Предстоящо</i>	9
<i>Хроника</i>	10
<i>Изкуство, думи...</i>	12

Оформление:
Александър Стефанов

Фотограф:
Дени Кръстев

Редактор:
Славяна Банкова

На корицата:
Николай Караджов –
от Годишната изложба
на Представителството
на СБХ–Русе

За контакти и реклама:
тел. 02) 944 4141
02) 943 4421
факс: 02) 946 0212

info@sbhart.com
ИнфоСБХ
ISSN 1310–9448

СБХ, 1504 София, ул. „Шипка“ 6

Награда за изкуство Henkel Art Award (за индустриален дизайн)

В сътрудничество с КултурКонтакт Австрия е обявена ежегодната награда за изкуство на Хенкел – Henkel Art Award.

Наградата включва три основни компонента на модерното изкуство: **рисунка, фотография и дизайн.**

Тази година, тя е за индустриален дизайн и е предназначена за страните от Централна, Източна Европа и Централна Азия.

Победителят се избира от международно жури, като наградата е в размер на 7000 евро. Наградата включва и изложба във Виена през ноември 2007 г. на творбите на петимата номинирани финалисти, както и изложба на победителя в собствената му страна.

Срок на кандидатстване: 8 юни 2007 г.

Повече информация за процеса на кандидатстване, адреса за кореспонденция и връзки за контакт можете да получите от приложения към Интернет страницата документ.

Награда на Henkel за млади творци – Програма на КултурКонтакт Австрия за творчески престой.

Програмата на КултурКонтакт Австрия предлага стипендия за 3-месечен престой във Виена на творци, специализиращи в областта на изящните изкуства, и фотографии от Централна, Източна и Югоизточна Европа.

Кандидатите трябва да бъдат до 40 годишна възраст. Стипендията включва ателие, стая, застраховка и месечна сума в размер на 1000 евро, както и представяне на произведенията на твореца в края на 3-месечния престой.

Също така, в рамките на програмата за творчески престой на КултурКонтакт Австрия, Хенкел за Централна и Източна Европа обявява годишната си награда за млади творци, за индустриални и продуктови дизайнери от Албания, Босна и Херцеговина, България, Хърватия, Македония, Молдова, Румъния, Сърбия, Черна гора и Украйна.

Победителят получава тримесечна стипендия от КултурКонтакт Австрия и награда 2000 евро от Хенкел.

Срок за кандидатстване: 6 юли 2007 год.

Повече информация за процеса на кандидатстване, адреса за кореспонденция и връзките за контакт можете да получите от приложения към интернет страницата документ.

e-mail: kultur@kulturkontakt.or.at

**Адрес: KulturKontakt Austria, Dep. Cultural Sponsoring,
Spittelberggasse 3/DG,
A-1070 Vienna**

Победителите ще бъдат определени от международно жури в началото на септември и ще бъдат уведомени писмено.

Резултатите от работата на журито ще могат да се видят на страницата на KulturKontakt Austria: **www.kulturkontakt.or.at**

За допълнителна информация – e-mail – application@kulturkontakt.or.at

Изложбата на Светлин РУСЕВ като медия

Светлин Русев – „Самуиловите войници“

Времето и пространството в българската история определят посоките на наратива в изложбата на академик Светлин Русев, представена в галерия „Райко Алексиев“ през месец март 2007 г. Работата е там, че не само са избрани 13 момента от българската история, но и свързващото звено в тях е героичността и саможертвата на изобразените персонажи – от войниците на Самуил до невръстните деца от Ястребино. Героичното и саможертвата формират проблемните ядра, пулсиращи като тематични и идейно-художествени маркери в една пределно напрегната изобразителна реалност, която, представена по едно и също време и на едно място, ни дава ясна представа за меганаративите, върху които се опира майсторът на четката.

Отделните повествувателни цикли в неговото творчество – решени преднамерено скромно като тонове и конструкции запазват своята индивидуална художествена специфика, но същевременно са елементи на цялостната творческа концепция на автора за онава, което той приема като трагика и героизъм.

Те също така представят неговото цялостно разбиране за „художественото“ в българската история, за героя и неговата духовна вселена.

Величието се постига по няколко линии – това е преформатирането на кавалетната живопис, а оттук и необходимостта от „фресково“ живописване. Използват се устойчиви иконографии. Например Самуиловите войници са подобни на иконографията на 40-те мъченици. Въвеждащият герой в картината винаги е в по-сложен ракурс от този на главния герой, който пък, като правило, е предаден в морална перспектива.

Художествената идея за жертвата и саможертвата е в пряка връзка с нравствените представи на автора за света на човешкото. Оттук пък е и търсената дегероизация, постигната с чисто живописни средства като тон, линия, петно и цвят. Авторът работи преимуществено с тъмната гама – черно, сиво, кафяво. Като техен контрапункт са избрани бялото и червеното. С помощта на сложни тонирания и лесировки е постигнато пулсиране на повърхността, дотолкова, доколкото това ще спомогне за „вчувстването“ на зрителя.

Освен това трябва да се отбележи и виртуозната работа със шпаклата, в което зрителят може да се убеди, като разгледа отблизо картината, посветена на събитията, които са имали място през 90-те години в Близкия Изток. Човешките тела са поставени в позата на ембриони, а ковчегът е подобен на супеданеум.

Червеното е избрано по такъв начин, че волно или неволно да доведе до кресчендо на когнитивния дисонанс у зрителя – той не може окончателно да определи дали това е червеното на кръвта на героя или е от огъня на саможертвата, дали е онова червено, което е възприето в различните идеологии, или принадлежи конкретно на някоя от тях. От друга страна е бялото, но не като титатнвайс или цинквайс, а като оная мраморна белота, с която светят телата, обладани от устрема към героичното или пък вече намерили своя покой в отвъдното.

Когато зрителят излезе от изложбата той неминуемо ще си зададе въпросите, които са го развълнували, а това означава че авторът е изпълнил своята роля като творец.

Юлиан МИТЕВ

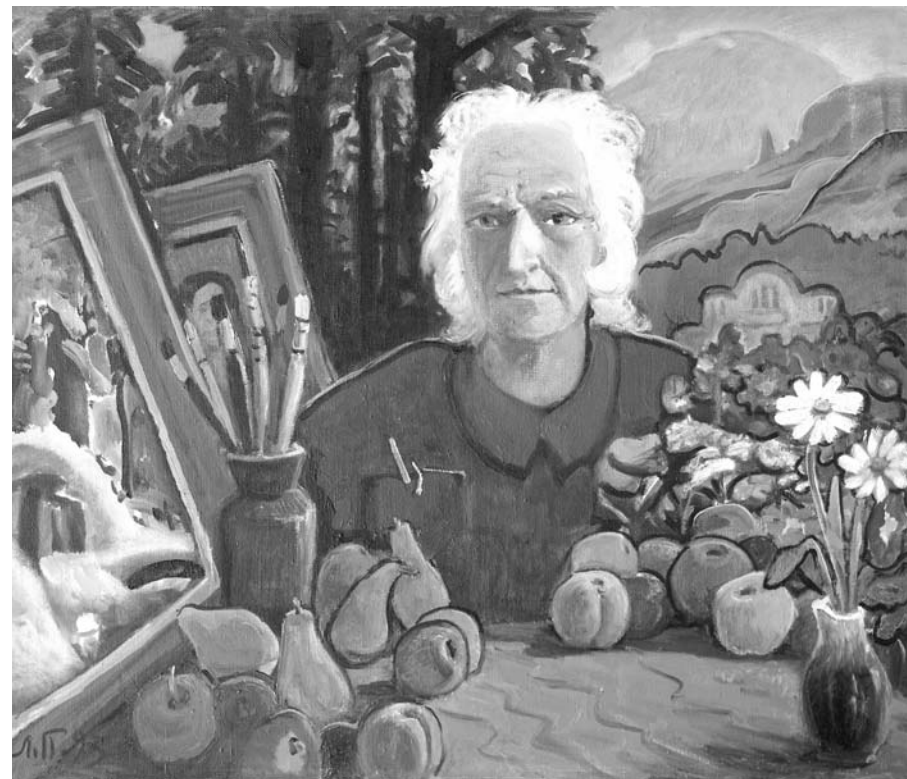
Последната изложба на Любен ПЕТРОВ (март 2007 г.)

Сигурно е било голямо вълнението на Любен Петров от откриването на поредната, посветена на 95 годишнината от рождението му, самостоятелна изложба. Защото той не дочака това откриване. Почина в същия ден, когато трябваше да бъде в залата на IV етаж на „Шипка“ 6, сред своите приятели и колеги, сред почитателите на изкуството си.

Изглежда странно, но въпреки некролога, който ни посрещна на вратата на залата, пред публиката се открива един завладяващ, радостен и безгрижен свят, различен от света наоколо. Този свят постепено измества тъгата и те кара да се оставиш на усещането, създадено от художника.

Голяма част от платната, показани в изложбата са пейзажи. Със сигурност художникът е наследил любовта към този жанр от Никола Маринов – професорът, чийто клас в Академията той завършва през 1938 година. Заедно с това той се вдъхновява от потъналите в цветя дворове на Карлово и Сопот, от къщите на Бяла Слатина, от магията на Созопол или екзотичната природа на Корея. Като магнит го привлича и красотата на планините и той ги рисува многократно по-големи, величествени, тайнствени със своите контрасти.

Другата му голяма страст са натюрмортите. Сред тях се откроява един „Натюрморт с диня“ – сякаш току-що разрязаният сочен плод, рисуван на фона на невероятен морски пейзаж е събрал в себе си цялата сладост и очарование на живота.

Любен Петров – „Автопортрет“

В изложбата има и няколко композиции – „Интимно“, „Среща“, „Балада за Ботев“. Те са продължение на опиянението, което художникът изпитва към природата – жива и мъртва, но този път опиянението му е породено от хората и чувствата между тях. Може би затова в тези няколко платна, повече от всички други има нещо метафизично, иреално, един свят на асоциации и символи.

В изложбата е представен и един „Автопортрет“. В него Любен Петров е обграден от любимите си неща – горите и планините, пъстрият цвят и сочните плодове. Художникът седи сред тях, горд и самоуверен, защото той е техният истински Творец.

Несъмнено Любен Петров е роден живописец. И в големите му формати, изпълнени в масло, и в малките акварели веднага личи яркото му дарование. То е в начина, по който развихря чистите контрастни цветове, в експресията и пластичността на формите, в съвсем естественото владееене на картинното пространство. Живописата му насища сетивата, издава звуци, завладява мислите. Уви, вече почти никой не рисува така – вихрено, спонтанно, като стихия.

С това ще го запомним.

Румяна КОНСТАНТИНОВА

Национална художествена изложба „ЛЕВСКИ И ВРЕМЕТО“

Посвещава се на 170 годишнината от рождението на Васил Левски

1. Изложбата е за живописни произведения, техника и материал са свободни. Максималните размери на творбата да не надвишават 2 метра на голямата страна.

2. Право на участие имат художници от цялата страна, които приемат статута на изложбата.

3. Представените творби да са авторски, да са собственост на автора и да не са повече от 2 на брой.

4. Творбите се селектират от жури.

5. Краен срок за предаване на творбите е 4 юни (включително) 2007 г. – София, „Шипка“ 6, СБХ; Пазарджик, 4400, Градска художествена галерия „Станислав Доспевски“; Представителства на СБХ и Дружествата на художниците в областните градове.

6. Авторите сами поемат разходите по транспортирането на работите си преди и след изложбата или могат да ползват подсигурен от организаторите транспорт.

7. Откриване на изложбата – 11 юли (петък) 2007 г., 18,30 ч. в Градска художествена галерия „Станислав Доспевски“ – Пазарджик.

8. Награди:

– Награда на Община Пазарджик – 2000 лв.

– Награда на Министерството на културата – 2000 лв.

– Награда на ХГ „Станислав Доспевски“ Пазарджик – 2000 лв.

– Награди на обществени и финансови организации

Наградените творби са със стойност на откупка

Организирането и финансирането на изложбата се извършва от Министерство на културата, Ораганизационния комитет за честване на 170 годишнината от рождението на Васил Левски и Община Пазарджик.

За контакти: Градска художествена галерия „Станислав Доспевски“ – Пазарджик, пл. „Константин Величков“ 15, тел.: 034/ 44 57 21; 44 41 52, e-mail: cityartgallerypz@abv.bg, Нейчо Дойчев, Людмила Илиева.

IV НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА ИЗЛОЖБА „ПЕЙЗАЖ“ – ВИДИН 2007

Националната изложба „Пейзаж“ се възражда след два пъти по 10 годишно прекъсване, с идеята да създава нови културни връзки и взаимоотношения, нови съвременни произведения на българската пейзажна живопис.

Посвещава се на Димитровден – духовния празник на Видин и се организира под патронажа на Кмета на Община Видин.

СТАТУТ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Организатори на Националната изложба "Пейзаж" са:

Община Видин, Съюз на българските художници и Художествена галерия „Никола Петров“ – Видин.

2. Националната изложба „Пейзаж“ се провежда на всеки 3 години.

3. Журирането на творбите за участие и наградите на Националната изложба „Пейзаж“ се определят от жури утвърдено от Председателя на Съюза на българските художници.

4. Експозицията се подрежда в залите на Художествена галерия „Никола Петров“ – Видин с възможност за представяне и на „Шипка“ 6, София.

5. Откриване на изложбата – 1.10.2007 година 18.00 часа.

6. Закриване на изложбата – 30.11.2007 година.

II. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА УЧАСТИЕ

1. Право за участие имат художници от цялата страна, които приемат условията на този статут.

2. Приемане на творбите на 18 и 19.09.2007 г. на адрес:

1504 София, ул. „Шипка“ 6, СБХ. Представителствата, които желаят, или отделни автори могат да ги изпратят и на адрес :3700 гр. Видин, пл. „Бдинци“ 2, Художествена галерия „Никола Петров“ – Видин.

3. Журиране на творбите – на 21.09.2007 година от 11.00 часа

в Художествена галерия „Никола Петров“ – Видин.

4. Няма ограничение за размера на творбите.

5. Представените творби трябва да са авторски и собственост на художника.

6. Всеки автор може да участва с не повече от 2 творби живопис.

7. Всеки автор трябва да изпрати с творбите си попълнен и залепен на гърба на творбата формуляр за участие, в който се изписва:

име, фамилия.....

наименование на творбата.....

размер.....

телефон.....

8. Организаторите не поемат отговорност за проблеми възникнали по вина на пощенските и куриерски служби.

9. Ако авторът желае, може да направи дарение на Художествена галерия „Никола Петров“ – Видин, като получава сертификат от галерията.

III. НАГРАДИ

Наградата за пейзаж е на името на Никола Петров – един от най-големите майстори на българския пейзаж, родом от Видин и патрон на художествената галерия в града.

Награда на Община Видин – 1000 лв.

Награда на СБХ София – 700 лв.

Наградените творби остават собственост на ХГ „Никола Петров“ – Видин.

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ на СБХ

определи следния РАЗМЕР на членския внос за 2007 година:

за ЕДНА ГОДИНА – 20 (двадесет) лева. Всички членове ПЕНСИОНЕРИ, – мъже, родени преди 1 януари 1945 г. и – жени, родени преди 1 януари 1948 г., както и членове в тежко здравословно или финансово състояние, **са освободени от плащане**, съгласно чл. 46 ал. 3 от Устава на СБХ. Пенсионираниите по болест да представят актуално копие от експертното решение на ТЕЛК.

Членският внос за времето от 2002 г. до 2006 г. включително е 20 (двадесет) лева, а за годините преди 2002 година е 18 (осемнадесет) лева.

Членският внос се приема в сградата на СБХ – ул. „Шипка“ № 6 – IV етаж – от-дел „Кадри“, или чрез пощенски запис на адрес: гр. София – 1504, ул. „Шипка“ № 6, СБХ за Наталия Желева Желева. Телефони за справки: 946-3029 или 944-4141 вътр. 234.

Уведомяваме ви, че следващия брой на бюлетина няма да получат неплатилите членския си внос за 2006 г., тези които дължат членски внос за минали години, както и членовете приети през месец януари 2007 г., които не са заплатили встъпителния членски внос.

УС на СБХ реши отчетно-изборното Общо събрание на СБХ да се проведе през м. март 2008 г. в рамките на три дни.

СЕКЦИЯ „СКУЛПТУРА“

През м. юли т.г. се организира **XVIII Национален симпозиум по скулптура в дърво, с международно участие в Ясна поляна.**

Срок за представяне на проектите – 15 май т.г. в секция „Скулптура“-СБХ

Желаещите да участват в симпозиума, следва да представят следните материали:

1. CV
2. Пластичен проект
3. Снимков материал от подобни изяви

Проектите трябва да бъдат съобразени с материала, който се предоставя за работа – странджански дъб – масив – височина 150 см., диаметър 40-50 см.

Заявките могат да бъдат изпратени и по пощата на адрес:

*София 1504, Шипка 6, СБХ – за Ани Шапкарова
или по електронен път на адрес: anjibg@abv.bg
Сайтът на симпозиума е www.jasna.hit.bg*

От 12 юли т.г. в галерия „Шипка“ 6 – I етаж ще се проведе **традиционната годишна национална изложба „Скулптура, 2007“**

Същата е посветена на 35 години Национален изложбен център за съвременно изкуство – „Шипка“ 6. По този важен за нас повод, ръководството на секция „Скулптура“ **приканва** своите колеги да дадат своя творчески принос за нейното осъществяване.

В изложбата могат да бъдат показани творби, представящи различни посоки, търсения и тенденции в развитието на съвременната българска скулптура. Могат да бъдат представени концепции, идеи и проекти, касаеща естетизацията и оформлението на градската среда, интериорни и екстериорни решения, поднесени в подходящ за експониране вид, произведения на малките форми като медали, плакети, релефи и др. Ще бъде направен

опит интересните решения да се предложат на Столична община и други институции, в търсене на възможност за тяхната реализация.

*Всеки автор може да представи до 3 творби, идеи или проекти, без ограничения в размера. Творбите се приемат на 10 юли т.г. от 11 до 17 часа в галерия „Шипка“ 6 – I етаж. За повече информация: **Ани Шапкарова – тел. 846 72 48***

През м. август т.г. ще се проведе **Първият симпозиум по скулптура в камък – Габрово.** В следващото издание на Бюлетина на СБХ ще Ви информираме за точните данни и условията за участие.

Секция „Живопис“ на СБХ организира изложба с название **„Трафик“** по повод 35 годишния юбилей на галерия „Шипка“ 6.

Творбите се приемат на 14 май 2007 г. – ул. „Шипка“ 6 – I етаж от 10 до 17 ч.

По статут всеки художник може да представи до три живописни творби, без ограничения на техники, материали и размери.

Изложбата се открива на 17 май т.г. от 18 часа.

Секциите „Текстил“, „Керамика“, „Дърворезба“, „Метал и кожи“ и „Монументални изкуства“ организират изложба **„Без граници IV“** през месец юли т.г. в галерия „Шипка“ 6 – II и III етаж.

Творбите за изложбата ще се приемат на 6 юли 2007 г. от 10 до 17 часа в салона на III етаж, „Шипка“ 6.

Изложбата се открива на 13 юли т.г. от 18 часа.

Във връзка с организацията на **Първото национално биенале за дизайн, 2008 год.**, ръководството на секция „Дизайн“ моли всички членове на секцията да актуализират своите данни за: областта, в която работят в момента – адрес, телефон и електронен адрес, ако имат такъв. Информацията може:

1. *Да се изпрати по пощата на адрес: София 1504, СБХ, Шипка 6, Ани Шапкарова*
2. *Да се продиктува по телефона – 846 72 48 Ани Шапкарова*
3. *Да се изпрати по Интернет на електронен адрес: anjibg@abv.bg*

**СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ
ул. „Шипка“ 6**

Изложбен план, месец май 2007 година

Изложба-графика Михаил Чаушев (1933-1990), 4.V. – 16.V, II етаж, 18 часа

„Един ден и една нощ на „Шипка“ 6 (Remember Sofia Underground) – 12 – 13 май 2007 г. Фестивал на пърформанса и мултимедийното изкуство

Изложба – „Възможни отговори“, с куратори – Руен Руенов и Йово Панчев, 15.V. – 23.V., III етаж, вернисаж

Изложба – Панчо Панев – графика и живопис, 22.V. – 7.VI, IV етаж, 18 часа

Изложба – живопис Юрий Буков, 29.V. – 12.VI, III етаж, 18 часа.

70 картини наброява извадката от над 200 живописни, графични и скулптурни творби, съставляващи колекция „**Портрет и автопортрет**“ на ХГ „**Станислав Доспевски**“ – Пазарджик, която бе представена в залите на ХГ „**Димитър Добрович**“ – Сливен през месец март, 2007 год. Сред тях е и автопортретът на Станислав Доспевски, патрон на галерията, рисуван около 1870-72 год. Колекцията обхваща времевия отрязък от края на XIX век до края на XX век и включва имена като: **Георги Машев, Елисавета Кансулова-Вазова, Димитър Гюдженов, Константин Щъркелов, Илия Петров, Златко Бояджиев, Стоян Венев, Ненко Балкански, Руска Маринова, Найденов Петков, Светлин Русев, Калина Тасева, Любен Зидаров, Христо Стефанов, Дора Бонева, Димитър Киров, Йоан Левиев, Вихрони Попнеделев, Тома Трифоновски, Николай Карамфилов, Анастас Константинов, Николай Кучков, Андрей Даниел.**

На 1.03. в ХГ „**Димитър Добрович**“, Сливен бе открита изложба „**Портретът**“.

Хари Курц и Волфганг Шрайнер

На 7, 8, 9, 10 март 2007 СБХ бе посетен от г-н **Волфганг Шрайнер**, основател на **графичния музей „Шрайнер“** в Бад Цебен, Германия, и г-н **Хари Курц**, директор на същия музей с цел да подберат представителна българска графична колекция, която да бъде показана в Музея „Шрайнер“ през лятото на 2007 г. Двамата стари прия-

тели и ценители на българските графици организират голяма графична изложба в знак на уважение към майсторите на графика в България и по повод присъединяването на страната ни към ЕС.

Изложбата „**Кирилската азбука – новата азбука в Европейския съюз**“ гостува в Йордания

По случай Националния празник на Република България Трети март и присъединяването на страната към Европейския съюз, под патронажа на българския посланик г-н Петър Драгнев, в Аман – столица на Хашемитското кралство Йордания беше открита изложба „**Кирилската азбука – новата азбука в Европейския съюз**“. Експозицията е резултат на тясното сътрудничество между Националната Художествена Академия в София и Университета за приложни науки в Аман.

В пространството на Графи клуб в центъра на Аман са представени творби на три поколения – художници, преподаватели и студенти от НХА от 20 март до 20 април 2007. Изложените шрифтови образци притежават неоспорими естетически качества, доказателство за което е отличаването им с национални и международни награди. Най-важното в тяхната разработка е отстояването на българската концепция за формата на главните и малките, редовни букви – поставена и развита от проф. д-р Васил Йончев през 70-те и 80-те години. В българската кирилица и в европейската латиница е моделирана единна визия на графика на главните и малките букви, които се различават в своето изображение като графемни, изтъкна проф. Варджиев – комисар на изложбата, преподавател в НХА и гост-лектор по графичен дизайн и типография в Университета за приложни науки в Аман. На откриването присъстваха посланици на Европейския съюз и други държави, представители на местни и международни медии, художници, студенти.

На 03.04 в Национален Археологически

институт и музей бе открита изложба живопис – **Каменната книга на България на Румен Статков**, посветена на 128-та годишнина от обявяването на София за столица на България. Изложбата е под патронажа на кмета на гр. София, г-н Борисов.

Изложба на **Представителството на СБХ в гр. Русе** бе открита в Националния изложбен център „Шипка“ 6 на 07. 03. 2007

Лиляна Дичева откри изложба в галерия „АЛТЕРЕГО“ на 7 март т.г.

От 15.03. до 30.10. 2007 г., ХГ „**Димитър Добрович**“ – Сливен, гостува на ХГ „**Станислав Доспевски**“ – Пазарджик, с две сбирки – „**Възрожденски шампи**“ и „**Японски гравюри**“.

На 15 март СГХГ представи „**По следи-те на загубеното време**“ – кураторски проект на **Вяра Млечевска и Светлана Куюмджиева**.

На 19 март в ХГ „**Жорж Папазов**“ Ямбол бе открита изложба от международен пленер по живопис „**Странджанска палитра**“.

На 20.03. в НХГ се състоя презентация на Мултимедиен диск със снимки на участниците от акция „**Адрес**“, в която участваха 52 автора.

На 21.03. галерия Кръг+ представи изложба – живопис, скулптура, рисунки – нови постъпления на **Ателие-колекция Светлин Русев**. Събитието е в рамките на цикъл изложби „**Преминаване през времето**“.

На 22.03 **Димитър Киров** откри изложба-живопис в ГХ „**Станислав Доспевски**“ – Пазарджик

Изложба на **Представителството на СБХ в гр. Плевен** бе открита в Националния изложбен център за съвременно изкуство „Шипка“ 6 на 28. 03. 2007 год.

На 2.04. в Галерия-книжарница София Прес бе открита изложба живопис, рисунки на **Димитър (Диди) Арнаудов**.

На 3 април иракският художник **Локман Ал Шейх** откри живописна изложба под надслов „**Надежда**“ на „Шипка“б.

На 3.04. в галерия СИБАНК **Павел Койчев** откри изложбата „**Преносителят**“.

На 5.04. в Галерия „Българи“ **Валентин Старчев** откри изложба – скулптура и рисунки под надслов „**Акт с арфа**“.

Под мотото „**Цветята, дърветата и художникът**“ на 12.04 ХГ „**Жорж Папазов**“ откри изложба на творби от фонда на галерията.

На 12.04 НХГ представи изложба „**Първите в новата българска скулптура**“ с творби на **Борис Шац, Жеко Спиридонов и Марин Василев**.

На 25 април 2007 г. в Националния изложбен център за съвременно изкуство, СБХ, „Шипка“ 6, етаж II се откри седмата самостоятелна изложба „**Моята България**“ на младия художник **Калин Антонов**. Изложбата ще продължи до 7 май 2007 г.

IN MEMORIAM

Бинка Вазова (1909-2007)
Любен Петров (1912-2007)
Борис Димовски (1925-2007)
Любен Прашков (1931-2007)
Владимир Константинов (1938-2007)

Изложба живопис на Кирил БОЖКОВ

Кирил Божков е сред авторите, отличаващи се със „сигнално“ разпознаваем изобразителен възглед в полето на съвременната българска живопис. Свикнали сме да го свързваме с късните разновидности на метода на т.нар. „асоциативна метафоричност“, характерен за българското изкуство от 1970-те и първата половина на 1980-те години. Наистина той е сред малцината, които продължават да отстояват този специфичен живописен език, на пръв поглед „сюрреалистичен“, но всъщност противоположен на автоматизма и афинитета към несъзнаваното, доколкото асоциациите в този „метод“ никога не са надхвърляли границите на най-общите метафори. В настоя-

щата изложба Кирил Божков показва тази традиционна страна на своето творчество (неслучайно тъкмо той е асистент на Теофан Соколов в НХА), на която тук няма да отделям повече внимание. По-важно е, че изложбата му в залите на „Шипка“ 6 неочаквано показва нови страни на живописния му почерк. Правят впечатление още две диаметрално противоположни тенденции – един факт, който би могъл да постави под съмнение дори твърдението от плаката, че изложбата е на един единствен автор на име Кирил Божков. Но това не бива да бъде непременно негативна констатация.

Едната от новите тенденции най-общо може да се отнесе към процеса на цялост-

ното модернизиране на българското изкуство през последните двадесет години и е видимо положителна за развитието на автора. Имам предвид имплантирането на фотографски техники, проникването на текст в живописната материя, серийността на образите. Един от най-добрите примери в тази посока прави един автопортрет, създаден чрез мултипликация на образа. Това са платната, правени през последните две години и в тях наистина се чувства едно вдъхновение от новооткритата мисловна и пластична траектория.

Другата орбита стои далеч от първата и показва сцени на веселие, плодородие, майчинство, жени-русалки и други подобни леко чудати за съвременното изкуство сюжети. Изградени чрез техника на „отнемане на боята“ и разчитащи на „галещ“ околорит, те наистина озадачават. Присъствието на тези платна в конкретната експозиция остава загадка, но все пак е качество, че Кирил Божков с абсолютна честност разкрива пред публиката синхронността на протичане на артистичните си пожелавания.

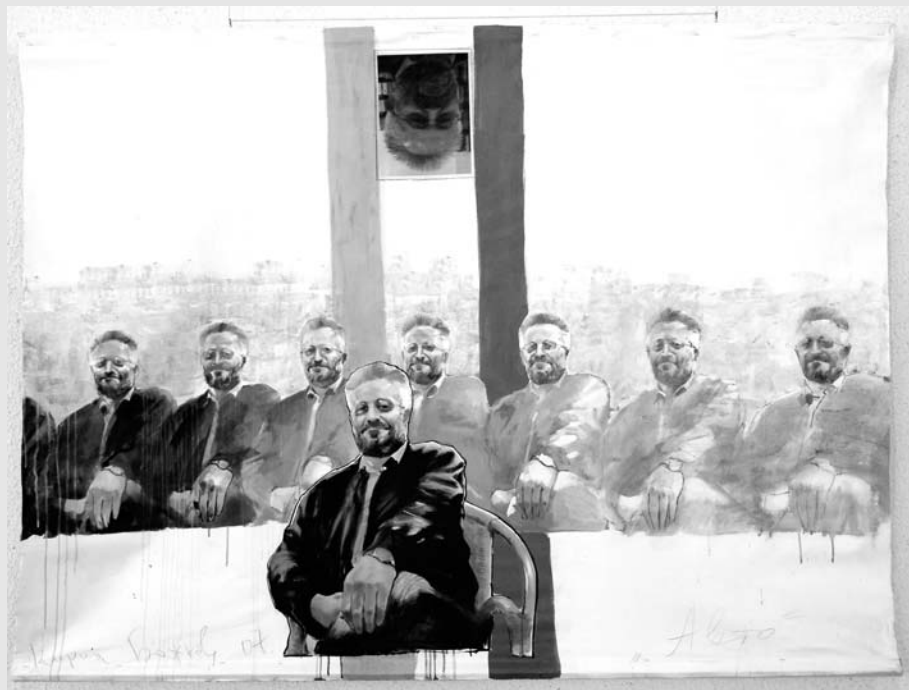
Без съмнение, ако в изложбата присъстваха само платната от „концептуалния“

раздел, тя щеше само да спечели. Но самият факт на така извършената автоселекция поставя много важни въпроси, които надхвърлят терминологични рестрикции като „добра“ или „лоша“ изложба. Защото тъкмо поради своята иманентна обръкнатост тази изложба е културен феномен – „портрет“ на една епоха в преход, в която дори разтройването на творческата личност стои в рамките на приемливото поведение. Защото никога не ще забравя на какво беше подложено поколението на което принадлежи и този автор – разпънато между досадната настойчивост на конвенциите на локалния изобразителен опит и нахлуващите отвън доказателства за други модели на визуална култура, довели до цялостна промяна на облика на българското изкуство. Затова, изправен пред подобна еkleктика, аз не бързам да правя заключение, а внимателно се обръщам назад, защото добре разбирам, че оперирам в една травмирана и разкъсана от промени социокултурна материя. Това ми се струва единственият начин да се разбере защо тази изложба изглежда по този начин.

Свилен СТЕФАНОВ

Любен ПРАШКОВ (1939-2007)

Отиде си проф. д-р Любен Прашков, изкуствовед, реставратор и преподавател, известен в обществените среди като ревностен радетел за опазване на културното наследство в България. Житейският му път е предначертан още със завършването на специалност „Живопис“ в Художествената академия (1957). Скоро след това той е на работа в новоосновения Институт за паметници на културата и навлиза в областта на документирането и проучването на значими монументални паметници в страната. Следват професионални специализации в чужбина и аспирантура в СССР при едни от най-известните специалисти от руската и съветска школа в изкуствознанието. Така в края на 60-те години на миналия век той е един от малцината с толкова разностранна

Кирил Божков – „Автопортрет“

подготовка – художествена, изкуствоведска и в областта на научната реставрация, образец за установения дотогава модел на специалиста. По това време общият стремеж за издигане на националния дух чрез разкриване на духовните и материални ценности от миналото, доминиращ в културната политика на страните от Източна и Западна Европа, намира отражение в създаването на нови закони за опазване на културно-историческото наследство и разкриване на нови културни институции и „помощни звена“. Именно тогава е поставено началото на професионалната активност на проф. Л. Прашков. Той е инициаторът и един от главните участници в създаването на лабораторията за консервация и реставрация към Националния исторически музей, основател и ръководител на специалност „Консервация и реставрация“ (1973-1993) във ВИИИ, сега НХА. Неизменен организатор на конференции, член на специализирани комисии по оценяване, консервация и реставрация на произведения на изкуството, участник в публични дискусии по проблемите на защитата на паметниците, комисар на мащабни по обема си представителни изложби, ръководител на реставраторски екипи при разкриване на сте-

нописите в Хрельовата кула, Арбанаси и Рила, проф. Л. Прашков продължава научните си изследвания като публикува научни каталози, студии, посветени на средновековното българско изкуство, и ревностно гради и налага висшето образование в областта на реставрацията.

Интензивността на заниманията му не намаля и когато беше хоноруван професор. В края на 90-те години той основа две нови специалности с магистърски програми по иконопис във Великотърновския и Пловдивски университети, преподаваше в НХА и НБУ. Увенчаване на неговата дългогодишна изследователска и педагогическа дейност бе честването на 70-годишнината му във Велико Търново, градът към който самият той се отнасяше с особен пиетет.

До последните си дни проф. Л. Прашков беше сред своите студенти, за които той ще бъде винаги Професора и Учителя, заразителен с ентусиазма и респектиращ с ерудицията си, както за колегите – Шефа, и за най-близките – Любо, спечелил уважението на всички с невероятната си жизненост и чувствителност за духовните и естетически стойности в нашето културно минало.

Поклон пред паметта му.

Младост ВЪЛКОВА

Изложба на Лиляна ДИЧЕВА в галерия „Алтерего“, март 2007 г.

Добре известно е, че съществуват различни художници. За някои определящи и водещи в творчеството са сетивните впечатления. За други – подсъзнателните импулси. За трети – социалните проблеми. За четвърти – изостреното чувство към архитектоника, декоративност и ритъм.

Лиляна Дичева не спада към нито един от посочените типове. Бих казал, че тя е „културологичен“ художник. Бързам да поясня – това означава, че основните инспирации на нейната живопис идват от преживените (и в индивидуален, и в колективен

план) културни натрупвания, от осмислянето на духовната памет на човечеството, на разнolikите прояви на съзидателния гений, оплоден от искрата на божественото вдъхновение.

Можем да продължим – от кръстоските между минало и настояще, от нееднозначния съвременен прочит на историята, от срещата на различните изкуства (изобразителни, музика, театър, поезия), от мъчителните въпроси в търсене на себеопознание-то и себеидентичността...

Тези особености определено пролича-

Лиляна Дичева – „Четящи момичета“

ха и в последните й изложби.

В своите платна тя съсредоточава вниманието си главно към лицето и фигурата на човека.

Значителният съдържателен обем на живописните образи, които изгражда, я отвеждат извън зоната на класическите жанрови форми (пейзаж, портрет, натюрморт, фигурална композиция и т.н) към търсене и намиране на много лични синтетични визуални решения, които абсорбират в себе си разнообразни сегменти от всички споменати жанрове без при това да се придържат към нормите, установени в техните предели. Композиции с философско-притчов ха-

рактер, портрети на интелектуалци, метафорични и символични образни решения се натрупват в едно значимо индивидуално творчество, което представя на публиката истинската творческа зрелост на авторката и едновременно с това равносметката на един достойно изживян живот в изкуството.

За Лиляна Дичева няма нито лесни въпроси, нито още по-малко готови и еднозначни отговори. Пластическият изказ на нейния изострен интелект, на нейната фина чувствителност, на нейната будна съвест на художник са сгъстените, „пресовани“ композиционни решения, които сякаш всеки момент са готови да разкъсат тесните рамки на картината и като силно навита пружина да разгърнат с центробежна сила скритата енергия, заложена в тях.

Дисонантният, понякога „режещ окото“ колорит, преодолел класическото тонално живописно изграждане по чисто пластичен начин сякаш проектира дълбоката криза на хуманитарната култура днес.

В този смисъл в творчеството ѝ си дават среща устойчивостта на традицията и разкъсаното съвременно творческо съзнание, а резултатът от тази среща, отправяща повече питання, отколкото да дава решения, е подчертаната, но едновременно и „лирична“ експресивност на живописния ѝ език.

Изложбите на Лиляна Дичева свидетелстват за важното присъствие на тази известна художничка в съвременния ни културен живот.

Чавдар ПОПОВ

Борис ДИМОВСКИ (1925-2007)

Първият ми спомен за Борис Димовски има повече от половин век давност – нейде в първата половина на петдесетте години на миналия век.

В редакцията на тогавашния „Стършел“ почнахме да получаваме по пощата едни карикатури, подписани с неговото име на малкоформатни, нещо като 5x5 см

листчета, които веднага ни направиха впечатление с изразителния си рисунък и със способността на автора им да вижда смешното в живота.

Публикувахме ги една след друга с радост, обадихме са не изпращача – навярно е било с писмо – и той почна да ни сътрудничи редовно отдалече.

След това пристигна в София.

В хода на годините стилът му се промени, дарбата му съзря, почеркът му стана ясно разпознаваем. И Борис зае съвсем естествено мястото си на един от най-значителните български карикатуристи днес. Известен и обичан от всички обичащи хумора в страната ни.

Валери ПЕТРОВ

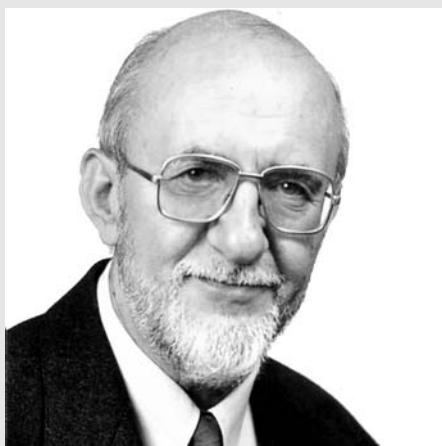
Борис Димовски нарисова множество привидно малки рисунки.

Но те са стократно по-големи от безброй други уж големи творби на изобразителното изкуство. Защото отразяват образа на една цяла епоха и защото са сътворени от един безкомпромисен и силен творец!

Проф. Димитър ТОМОВ

Огнян ШОШЕВ (1934-2007)

Напусна ни един от пионерите на българския дизайн – Проф. Огнян Шошев, или както всички го наричахме Шошката.

Роден през 1934 година и възпитаник на световно известната чешка школа в дизайна, проф. Шошев до сетния си дъх отдаде своя талант и усилия за това българския дизайн да има бъдеще. Съдбата ми отреди да ми бъде колега и свидетел на последни-

те 10 години от живота му. И днес аз не преставам да се удивлявам на неизтощителната му енергия, на волята му да реализира нещата, с които се захващаше, на разностранните му интереси и неугасимия плам и енергичност.

Рядко може да се получи такова пълно покритие между име и дела. Проф. Шошев не просто се отдаваше на дизайна – той гореше с неугасим и ярък пламък. Това се възприемаше особено силно поради контраста с мекия му и благ характер, и непрестанната готовност да помогне на ближния. Цяла загадка е как успяваше да намери време за всичко – творческа и теоретична работа, преподавателска и обществена отдаденост в НХА и секция „Дизайн“, смислен съвет и родителска всеотдайност.

През последните години цялото му внимание основно беше насочено към младите бъдещи български дизайнери. Много от тях разнасят из страната и в чужбина огънчето на тази благородна професия, внасяща разум и красота в забързания и напрегнат свят, в който живеем. След човека остава само направеното... Сбогом приятелю!

Димитър ДОБРЕВСКИ

Fresh, Super Fresh!

Кураторски проект на Весела Ножарова в рамките на изложбата 10 x 5 x 3

Станимир Генев

Fresh, Super Fresh! беше израз, който се въртеше в главата ми докато търсех формулата на кураторския си проект. Исках да избягам от познатите имена, да се изненадам и защо не да хвърля един поглед напред, към това което може би предстои на българската живопис.

Александър Петков, Виолета Танева, Деян Янев, Михаела Власева и Станимир Генев, петима художници, които до скоро не познавах.

Една част от тях тази година са се дипломирали, за други завършването предс-

Виолета Танова

тои. Картините показани тук не са рисувани специално за изложбата, те са само едни от възможните избори в ателиетата на своите автори. А те на практика се откриха един-друг, препоръчвайки работите си и по този начин ориентирайки ме във вкусовете, интересите и климата, в които тяхното поколение работи.

Александър Петков

Деян Янев

Михаела Власева

Какво рисуват, какви теми ги вълнуват, как изразяват своите идеи, своето отношение към света, има ли обща тенденция в живописа им?

Това са само част от въпросите, които си задавам пред картините им. В тях доминират образите на града и градския живот, напрежението и конфликтите на ежедневието, темите за човека, живота и смъртта.

Често тези теми са възплътени в безжалостни образи, които не търсят погледи на одобрение, не предизвикват мечтание, но задават въпроси.

ПСИХО-БЛИЗНАЦИ

Проект на Руен Руенов

Участници: Богдан Александров и аутистично дете (неговата дъщеря Емилиана). Ива Яранова и майка? Йолита Буюклийска. Борис Роканов и Пловдивската лудница (около 20 пациенти на психиатричната болница от аутизъм, маниакална психопатия, шизофрения и други душевни заболявания)

Известно е, че освен от професионалните художници изображения се създават от различни хора в маргинални позиции, които изпитват необходимост от това и са пределно искрени в този начин на себеизразяване. Особен интерес представляват произведенията на душевно болни като своеобразен акт на сублимация и освобождаване на енергии, също така рисунките създавани от деца като форма на „предкултурна“ опитност. Темата за взаимодействието на изкуството на лудите и изкуството на деца от една страна, и модерното изкуство от друга, е твърде обширна и беле-

жи из основи някои важни съдържателни развития и значими художници на класическата модерност, но за съжаление тя почти не е позната в България.

Идеята ми да срещна професионални художници с аб-нормални творци, така че „професионалистите“ да работят по поръчка на „аутсайдерите“ възникна след като последователно се натъкнах на две такива двойки, които бяха открили този принцип.

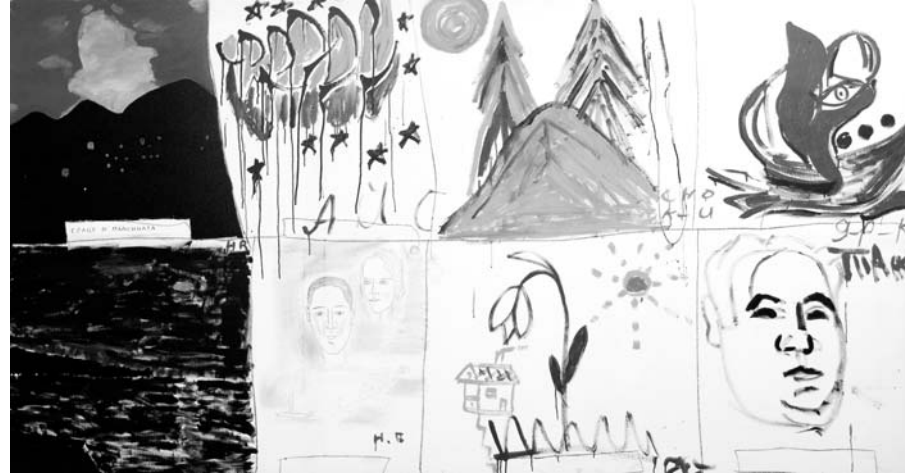
Живописецът Богдан Александров създаде концептуален цикъл живопис въз основа на рисунки на своята аутистична дъщеря Емилиана Александрова. Тя рисува

Борис Роканов

с терапевтична цел акварели, които освен с огромното си количество се отличават с крайно проста структура и механична повтаряемост на мотива. Мисля, че рисуване-

то за нея освен създаването на образ, вероятно в по-голяма степен има смисъла на процес. Богдан възприе модела на изразяване на своята болна дъщеря като основа

Картина, създадена от хора с психически заболявания

на най-новите си картини като включи в тях текстове от Конвенцията за правата на хората с психически увреждания. Като метафора на общия им живописен проект и неговата особена естетика той създаде видеото „Механичен анализ на свободното изразяване на вечността“, което от своя страна доведе до оформянето на рисунките на Емилиана във вид на обекти изразяващи процеса на създаването на образи.

В дома на Ива Яранова видях картина, която тя разработваше по рисунка на момче-сираче отглеждано в социален дом. Предложих ѝ да участва в проекта „Психо-близнаци“ и малко неочаквано за мен тя и майка Йолита Буюклийска решиха да участват като психо-двойка. Йолита рисува от години без професионални амбиции и както казва тя „за да си лекува кръвното“. По стечение на обстоятелствата оригинални рисунки се оказаха откраднати, затова в проекта тя участва с репродукции. Ива създаде живописните си платна именно по тези рисунки „за лекуване на кръвното“ на майка си.

В търсенето на трета двойка „психо-близнаци“ се доверих на Борис Роканов, поет (който от няколко години живее в Пловдив) и се изявява като не лош живописец, главно под влияние на „ар брю“. Помолих го да отиде в Лудницата и там наистина си намери партньор, при това не един. Той реши да работи с всички болни от Пловдивската лудница (така и не разбрах дали избраното име е метафора, но в случая нямам право да редактирам един доказан поет). Занесе им големи платна и офсетови мастила, показа им свои картини и ги подтикна да работят. Струва ми се, че с масовото им участие в създаването на живопис, изрази някаква тяхна същностна вътрешна необходимост.

Картините си Роканов нарисова след срещата си с лудите като за основа използва два чаршафа и една покривка.

Така проектът се разви в неочаквана посока. В този момент не съм сигурен кой в двойките „психо-близнаци“ е бил водещ и кой изпълнител. Може би метафората във всичко това е, че без да следват каквито и да е правила „професионалистите“ се опитаха да разменят местата си с „аутсайдерите“ и обратно в една изява, която не се свени да забърка и уважаемата публика в играта на размяна на позиции и преосмисляне на начините на гледането (на живописиста).